ההווה בדראג אנד דרופ*: רשמים מהביאנלה התשיעית של ברלין

"ברוכים הבאים אל הפוסט-עכשווי", אומרים חברי קולקטיב DIS, אוצרי הביאנלה התשיעית של ברלין, בחביבות של שוטרים במעבר גבול, שמזמינים אותנו להיכנס לטריטוריה אוניברסלית. כביכול. מיכל ב. רון חולקת את רשמיה מהביאנלה בביקורת חדשה עבור מגזין תוהו.

ביקורת מאת מיכל ב. רון יולי 24, 2016

אולי הכתיבה בגוף ראשון תאפשר לי לעמוד כנגד המסרים העולים מהביאנלה המוצגת כעת בברלין. אני כותבת "אני" כנגד התערוכה, שבה האישי מצטמצם לקטגוריה הצרכנית של "סניקרס בעיצוב אישי" או "תזונה מותאמת אישית", או לחלופין הופך לציבורי באמצעות ה"סלפי".1

"ההווה הוא שאינו בר ידיעה [...] - מאחר שהוא מעוצב בידי מחויבות עיקשת למערך של בדיות," כך נטען בהצהרה לעיתונות של DIS, קולקטיב האמנות הניו יורקי, שהוקם בשנת 2010 על ידי לורן בויל (Boyle), סולומון צ'ייס (Chase), מרקו רוסו (Rosso) ודייוויד טורו (Toro), והוזמן לאצור את הביאנלה התשיעית של ברלין שנפתחה הקיץ. "במקום שנחשוף את פני ההווה, אנו מציגים את ההווה בדראג," נכתב בהודעה. אבל אין זה ה"דראג" שגורם להווה ש-DIS מציגים להראות כה זר עבורי. "ברוכים הבאים אל הפוסט-עכשווי", הם אומרים, בחביבות של שוטרים במעבר גבול, שמזמינים אותנו להיכנס לטריטוריה אוניברסלית-כביכול. "Howdy" (מ'נשמע?), מורים שלטי 'אין כניסה' שאדריאן פייפר (Piper, נולדה ב-1948) מקרינה על דלתות נעולות בקצה גרמי מדרגות חשוכים ללא מוצא. העבודה*האודי מס' 6*[סדרה שניה] (2015) חוזרת ומופיעה בשני אתרים שונים של הביאנלה.

BB9_Adrian_Piper_01

HOWDY

[1]אדריאן פייפר, האודי מס' 6 [סדרה שניה], 2015. מראה הצבה

הקרנה מהתקרה על דלת סגורה בקצה מסדרון חשוך.
© קרן APRA, ברלין. צילום: טימו אולר

[2] BB9_Lizzie_Fitch_Ryan_Trecartin_04.jpg

[3]ליזי פיץ'/ריאן טרקרטין, (תיאטרון פיסולי, בינתיים ללא כותרת), 2016. מראה הצבה

באדיבות ליזי פיץ'/ריאן טרקרטין. צילום: טימו אולר

נדמה שהאווירה ששולטת בביאנלה היא הרחבה של העולם המעיק שליזי פיץ'/ריאן טרקרטין (**Fitch/Trecartin**, ילידי 1981) - אמנים שבאופן טבעי לוקחים חלק בתערוכה זו - יוצרים במיצבי הווידאו המטרידים שלהם2 . עבודותיהם מציגות משתתפים שהופכים לווירטואלים באמצעות צבעי גוף מנצנצים ועדשות מגע צבעוניות, והם מלהגים ללא הרף באנגלית בליווי מחוות גוף מוגזמות, עם הפנים למצלמה. הסרטים מצולמים בסביבה פרברית אמריקאית, שזולגת מהמסך אל החלל בו נמצא הצופה. כך גם הביאנלה כולה, שמזכירה עותק שלמגזין DIS [4]שמתפשט מהצג אל תוך חלל התערוכה. מגזין זה, המוגדר כפלטפורמה וירטואלית לאמנות, אופנה, מוזיקה ותרבות, וכמו כן פועל כסוכנות לתצלומי מאגר תמונות חינמיים, הוא הפרויקט המרכזי של DIS שהביא להזמנה היוקרתית לאצור את התערוכה השנה. וכך הניסוח העצמי הוירטואלי המתוחכם הזה מאמריקה מולבש על העיר ברלין (שבה שומעים כל יום קצת יותר אנגלית, עכשיו "כשהאמריקאים באים").

[5] BB9_Simon_Fujiwara_01.jpg

[6]סיימון פוג'יוארה, המוזיאון השמח, טכניקה מעורבת, 2016. מראה הצבה

באדיבות סיימון פוג'יוארה. צילום: טימו אולר

באקדמי דר קונסטה (Künste der Akademie), האתר המרכזי של הביאנלה השנה, השוכן בכיכר פריז התיירותית שליד שער ברנדנבורג, הצופה משוטטת מעבודה אחת לבאה כאילו היא מנווטת בין תכנים שונים באתר אינטרנט. כשהשיטוט הופך לגלילה הקיום הגופני מצטמצם: את הופכת לאצבע מורה, עיוורת ואוניברסלית. אני חבה תודה על הדימוי המצמרר הזה לסיימון פוג'יוארה (Fugiwara, יליד 1980), *שעבודתו**המוזיאון השמח*(2016), כוללת בין השאר גם וידאו שבו יד קטועה, מנותקת מהגוף, חולפת על פני צג מגע ומעבירה מסכים. לומר את האמת, מלבד כמה רגעים שמעוררים מעט עניין, כל זה משעמם כמו האינטרנט. משעמם כמו אמנות. האם לזה התכוונו חברי DIS בכותרת "in Present the Drag3"?

הביאנלה שחברי DIS יצרו מלווה באסתטיקה עקבית להפליא של אי(dis)-ריגוש.אתר האינטרנט [7], הכרזות והחוברות - כולם מציגים עיצוב נייטרלי בכחול ולבן, עם אותיות סן-סריף נוחות לקריאה ותמונות של אנשים בריאים למראה עם תווי פנים אסייתיים והבעות ריקות – אסתטיקה שיווקית שמשמשת גם תאגידים כמו הדויטשה בנק [8]וגם ה טכניקר קרנקנקאסה [9] , אחת מחברות ביטוח הבריאות הציבורי הגדולות בגרמניה, וכמובן גם אתפייסבוק [10]. אלה הם, למעשה, תוצריו של מסע הפרסום והשיווק של הביאנלה, המכונס תחת הכותרת "לא בביאנלה של ברלין". וכמו בחוברות אלו, בהן תווי פנים אתניים הם עניין של עיצוב, בתערוכה אין בני אדם, רק דימויים שלהם: בובות תצוגה, למשל, שאנה אודנברג (**Uddenberg** , ילידת 1982) הופכת למיניות ומכליאה עם תרמילים ומזוודות יד בעבודתה*מצב נסיעה – הרפתקה* .(2014-2016)

[11] BB9_Anna_Uddenberg_10.jpg

[12]אנה אודרברג, מצב נסיעה – הרפתקה. 2014-2016 ליידי יחודית (2014), ליידי יחודית מס' 1 (2016), ליידי יחודית מס' 2 (2016), ליידי יחודית מס' 3 (2016). מראה הצבה

טכניקה מעורבת.
באדיבות אנה אודרברג, סנדי בראון, ברלין. צילום: טימן אולר

[13] BB9_Alexandra_Pirici_06.jpg

[14]אלכסנדרה פיריצ'י, איתותים, 2016. פעולה מתמשכת ואלגוריתמים מדרגי תוכן, מראה הצבה

מבצעים: סנדיה דמגן, מדלינה דן, מרטין הנסן, אליס הייוורד, נגרומה, יסמין איראק, אנה ז'ריגה, לאה כץ, ג'ארד מרקס, זוויזי מרס-קלארק, אמילי רנפורד. עיצוב תאורה: אנרדי דינו. יעוץ ושילוב אלגוריתם מדרג: יונאס לונד. כריזה: אאניסה ר. ג'אמה.
באדיבות אלכסנדרה פיריצ'י. צילום: טימו אולר

כשסוף סוף נתקלים בבן אדם חי ונושם בביאנלה, הוא או היא מחקים אדם וירטואלי. במיצג של אלכסנדרה פיריצ'י (Pirici, ילידת 1982),*איתותים*(2016) שמתרחש בחדר חשוך, קבוצת שחקנים, לבושים בחליפות לכידת תנועה שחורות ועליהן מחזירי אור לבנים, מציגים דימויים פופולריים וקטעי וידאו ויראליים מהאינטרנט, כמו "מוות בגלל סלפי" או "המגדל של טטלין", כמו במשחק ניחושים4 . במקרה אחר, שוב*המוזיאון השמח*של פוג'יווארה, זהו שחקן עירום כמעט לגמרי, באיפור גוף שהופך אותו לבובת תצוגה בדמות חשפן צ'יפנדייל המחופש לשוטר. מעט בעלי החיים שמופיעים פה ושם גם הם מונפשים. רק הצמחים שאטלייה לה בלטו (atelier le balto [15], נוסד ב-2001) הציבו בעבודה מעבר (**2016**) הם אמיתיים. העבודה מוצגת בחצר ה-ק.וו., המכון לאמנות עכשווית (**KW Institute for Contemporary Art**), שהוא מוסד האם של הביאנלה של ברלין. אולם זוהי אך אתנחתא קלה, לפני שנכנסים לעולם המציאות המדומה הממתין בפנים.

[16] BB9_atelier_de_balto_02.jpg

[17]אטלייה לה בלטו, מעבר, 2016. טכניקה מעורבת, מראה הצבה

באדיבות אטלייה לה בלטו. צילום: טימו אולר

למרבה הצער, אינני רואה את הדראג בתערוכה זו, אלא רק את ההווה. הווה שמנסח את עצמו ברזולוציה גבוהה וספק מועט, ונראה קצת מיושן אפילו. האין זה מזכיר את האופנה באירופה של המאה ה-18? אז נהגו לחבוש פאות מפודרות בלבן כדי לזכות בהדרת כבוד של זקנים. או שגם זה היה רגע בעבר של הווה בדראג? אני חושבת על הפאה הלבנה שקישטה את ראשו של מוצרט, שמת בטרם עת בגיל 35 - בגילם של רוב העילויים הצעירים שמשתתפים בתערוכה. ביאטריס פרסיאדו (**Preciado**) כתבה על דראג כפרקטיקה של פוליטיזציה עצמית ב"טסטו ג'אנקי" (Testo, 2008 Junkie) [18], ביקורת פורצת דרך שמתארת ללא פשרות את "העידן הפרמקו-פורנוגרפי [19]" שבו אנו חיים5. הניתוח של פרצ'יאדו הוא גופני, ועוסק בפוטנציאל של כל אחד לשפיכה, או להביא לשפיכה, וכן בתרופות שמווסתות מיניות במסגרת מינהל מפקח. ואילו כאן, בהווה של DIS, "דראג" נראה יותר כמו המונח הטרנדי האחרון שאותו יש ללבוש לתערוכה זו, על ההייפ המופרז שבה.

[20] bb9_halil altindere_homeland_IMG_4070.JPG

[21]חליל אלטינדרה, מולדת, 2016. וידאו ב-HD, צבע, סאונד. מילים: מוחמד אבו חג'ר. תמונה מתוך הווידאו

באדיבות: חליל אלטינדרה וגלריה פיילוט באיסטנבול. הוזמן והופק על ידי הביאנלה של ברלין לאמנות עכשווית, בתמיכת SAHA, איסטנבול.

ברוח הווה זה, שאותו ראיתי מקרוב, כמו תיירת, בביאנלה זו, הרשו לי בבקשה לסכם ברגעים ש"אהבתי" (במונחים של רשתות חברתיות, שדי מתאימים כאן): היטו שטיירל (**Steyerl**, ילידת 1966), שתמיד הערכתי את חוש ההומור שלה, היתה ממש מרעננת בתוך כל היהירות הנפוחה הזאת. כאן היא מראה וידאו אודות רחפן, אותו צעצוע מלחמה מתוחכם ובלתי מאויש, אליו היא מתייחסת כמו אל חיית מחמד עקשנית; ושוב, המוזיאון השמח של פוג'יווארה, בו תלולית ורדרדה של אבקת האיפור ל-HD של אנגלה מרקל מהווה הדגמה חומרית מאוד קונקרטית של כוח עולמי.

הרגע אותו הייתי "משתפת" בהתלהבות הוא מולדת (2016), הווידאו של חליל אלטינדרה (**Altindere**, יליד 1971), לצלילי הראפ של מוחמד אבו חג'ר (**Abu Hajar**). הראפר הסורי מספר בערבית על ההגירה הכפויה מסוריה, בווידאו שמחבר בין חומרים מצולמים קיימים ומבוימים. בשיאו, רכבת כה צפופה שנוסעים יושבים על גג קרונותיה נכנסת אל התחנה המרכזית האיקונית של ברלין, תודות לנפלאות האפטר-אפקט הדיגיטלי. עבורי, ההווה שמתרחש כאן הוא אמיתי למדי.

הביאנלה התשיעית של ברלין מוצגת מהרביעי ביוני ועד ה-18 בספטמבר, 2016, בחמישה אתרים בברלין, וכוללת גם ספינת תיירים. היא מתרחשת גם ברשת, ואפשר לראות עוד בקישור "Fear of Content" [22].

* גרור ושחרר. פרפראזה על כותרת הביאנלה "ההווה בדראג" (Drag in Present The). רשימה זו, כבר מהכותרת, רצופה משחקי מילים עם ביטויי יומיום מהעגה הדיגיטלית, המקשים על התרגום מהאנגלית. דווקא התעתיק של אותם ביטויים לעברית משקף נאמנה את האמריקניזציה ששולטת בביאנלה התשיעית של ברלין.

- 1.על אישיות מקדימה או אפיון אישיות מקדים ראה: " The Time-Complex. Postcontemporary" [23], שיחה בין ארמן אוונסיאן (**Avanessian**) וסוהייל מאליק (**Malik**) במגזין DIS. אוונסיאן, תיאורטיקן מרכזי של "הריאליזם הספקולטיבי", הוא שחקן חיזוק משמעותי עבור קולקטיב DIS באצירת הביאנלה התשיעית של ברלין.
- 2.באופן טבעי, מאחר והעבודות של צמד זה, המבוסס בלוס אנג'לס, עוסקות כולן באינטרנט כצורה, תוכן ופרקטיקה. טרקרטין גם מעלה לרשת את עבודות הוידאו שלו בשלמותן, ותוכלו להתרשם ממרכז ג'ני [24] (2013), למשל, בערוץ הוימאו [25]שלו.
- 3.כאן המילה drag מופיעה במובנה כ"משעמם", כמו בביטוי "drag a what" (הערת המתרגמת)
- 4."הפעולה הפרפורמטיבית המתמשכת היא שידור חי שנקבע על ידי העדפות המשתמשים ועל ידי אלגוריתם מדרג תוכן", כפי שמסבירה האמנית באתר שמרחיב את פעילות הביאנלה לחוויה וירטואלית ברשת, תחת הלשונית "**Fear of Content**" - "חרדת תוכן" . כאן אפשר לבחור תוכן ל-30 הסיפורים הרלוונטים ביותר," ולהשפיע על המבחר שהשחקנים יבצעו כל יום במשך התערוכה. אני הקלקתי על "Grumpy Cat **[26]**" (החתול הרוטן) ועל "**Tinder profiles**" (פרופילים בטינדר) ועזבתי.
- 5.**Beatriz Preciado**, Testo Junkie: Sex, Drugs, and Biopolitics in the Pharmacopornographic Era, **trans. Bruce Benderson (New York: The Feminist Press, 2013)**.

Source URL: http://tohumagazine.server288.com/he/article/%D7%94%D7%94%D7%95%D7%95%D7%94-%D7%91%D7%93%D7%A8%D7%90%D7%92-%D7%90%D7%A0%D7%93-%D7%93%D7%A8%D7%95%D7%A4-%D7%A8%D7%A9%D7%9E%D7%99%D7%9D-%D7%9E%D7%94%D7%91%D7%99%D7%90%D7%A0%D7%9C%D7%94-%D7%94%D7%AA%D7%A9%D7%99%D7%A2%D7%99%D7%AA-%D7%A9%D7%9C-%D7%91%D7%A8%D7%9C%D7%99%D7%9F

Links
[1] https://tohumagazine.com/sites/default/files/BB9_Adrian_Piper_01.jpg
[2] http://tohumagazine.server288.com/he/file/bb9lizziefitchryantrecartin04jpg
[3] https://tohumagazine.com/sites/default/files/BB9_Lizzie_Fitch_Ryan_Trecartin_04.jpg
[4] http://dismagazine.com/
[5] http://tohumagazine.server288.com/he/file/bb9simonfujiwara01jpg
[6] https://tohumagazine.com/sites/default/files/BB9_Simon_Fujiwara_01.jpg
[7] http://bb9.berlinbiennale.de/
[8] https://www.db.com/company/index.htm
[9] https://www.tk.de/tk/english/610312
[10] https://www.facebook.com/
[11] http://tohumagazine.server288.com/he/file/bb9annauddenberg10jpg
[12] https://tohumagazine.com/sites/default/files/BB9_Anna_Uddenberg_10.jpg
[13] http://tohumagazine.server288.com/he/file/bb9alexandrapirici06jpg
[14] https://tohumagazine.com/sites/default/files/BB9_Alexandra_Pirici_06.jpg
[15] http://lebalto.de/
[16] http://tohumagazine.server288.com/he/file/bb9atelierdebalto02jpg
[17] https://tohumagazine.com/sites/default/files/BB9_atelier_de_balto_02.jpg
[18] https://en.wikipedia.org/wiki/Testo_Junkie
[19] https://vimeo.com/95171189
[20] http://tohumagazine.server288.com/he/file/bb9halil-altinderehomelandimg4070jpg
[21] https://tohumagazine.com/sites/default/files/bb9_halil%20altindere_homeland_IMG_4070.JPG
[22] http://bb9.berlinbiennale.de/foc/
[23] http://dismagazine.com/discussion/81924/the-time-complex-postcontemporary/
[24] https://vimeo.com/75735816
[25] https://vimeo.com/trecartin
[26] https://twitter.com/RealGrumpyCat?ref_src=twsrc%5Egoogle%7Ctwcamp%5Eserp%7Ctwgr%5Eauthor